

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри туризму та
країнознавства

Протокол № 1 від 30.08.2022 р.

Зав. кафедри

_____ Г.О. Горіна

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«РИНОК ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ»

Ступінь: бакалавр

Кількість кредитів ECTS 5

Розробник: Горіна Г.О.
д.е.н., професор

2021 – 2022 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	обов'язкова дисципліна (спеціальність «Туризм»)
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість змістових модулів	2
Лекції, годин	28
Практичні / семінарські, годин	28
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	94
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	4
самостійної роботи студента	6,7
Вид контролю	екзамен

2. Програма дисципліни

Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти сучасного наукового світогляду та системи спеціальних знань з теоретичних та практичних засад дослідження розвитку ринку туристичних послуг.

Завдання дисципліни полягає у вивченні теоретико-методологічних засад розвитку ринку туристичних послуг; формуванні вмінь та навичок: розуміння сутності, класифікаційних критеріїв, специфічних ознак туристичних послуг; розуміння змісту, суміжних понять, підходів до сегментації та диференціації ринку туристичних послуг; типології та системної взаємодії суб'єктів ринку туристичних послуг; розуміння принципів організаційно-економічного забезпечення розвитку ринку туристичних послуг; використання у практичній діяльності соціально-економічних показників та показників зовнішньої торгівлі ринку туристичних послуг; ідентифікації тенденцій розвитку ринку туристичних послуг; визначення та застосування детермінант, які впливають на просторову поляризацію ринку туристичних послуг.

Предмет: теоретико-методологічні та організаційно-економічні засади розвитку ринку туристичних послуг.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Сутність, класифікаційні критерії та специфічні ознаки туристичних послуг

Тема 2. Зміст, суміжні поняття, підходи до сегментації та диференціації ринку туристичних послуг

Тема 3. Типологія та системна взаємодія суб'єктів ринку туристичних послуг

Тема 4. Організаційно-економічне забезпечення розвитку ринку туристичних послуг

Тема 5. Статистика ринку туристичних послуг

Тема 6. Сучасні тенденції розвитку ринку туристичних послуг

Тема 7. Просторова поляризація ринку туристичних послуг

Опанування дисципліни дозволяє забезпечити:

1) формування:

– **загальних програмних компетентностей:**

здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу;

здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;

вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми;

здатність спілкуватися іноземними мовами як усно, так і письмово;

навички міжособистісної взаємодії;

здатність планувати та управляти часом;

здатність працювати в команді та автономно.

– **фахових програмних компетентностей:**

знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності;

здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій;

здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління;

здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту;

розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем;

здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал;

здатність використовувати в роботі туристичних підприємств інформаційні технології та офісну техніку;

здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу;

здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації;

здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу;

здатність аналізувати функціональну, галузеву та територіальну структуру рекреаційних комплексів світу та України на підставі збалансованого забезпечення рекреаційних потреб населення.

2) досягнення програмних результатів навчання:

знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів;

розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт;

організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки;

розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна);

встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей;

діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості;

управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері;

адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях;

професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях;

виявляти, аналізувати та інтерпретувати тенденції розвитку ринку туристичних послуг на регіональному, національному та міжнародному рівнях;

надавати рекреаційну характеристику та проводити порівняльний аналіз рекреаційних ресурсів країн та регіонів світу, аналізувати функціональну, галузеву та територіальну структуру рекреаційних комплексів світу та України на підставі збалансованого забезпечення рекреаційних потреб населення.

3) набуття **результатів навчання** (згідно Дублінських дескрипторів):

– **знання:**

сутності поняття, загальних та специфічних властивостей послуг;

специфічних ознак та відмінностей туристичної послуги та туристичного продукту;

класифікаційних критеріїв та характерних особливостей туристичних послуг;

підходів до визначення сутності поняття «ринок туристичних послуг»;

підходів до сегментації та диференціації ринку туристичних послуг;

сутності і класифікації суб'єктів ринку туристичних послуг;

процесу взаємодії суб'єктів туристичного ринку – туристичних підприємств;

законів та специфічних властивостей розвитку ринку туристичних послуг;

ринко-формуючих факторів та специфічних загроз і ризиків розвитку ринку туристичних послуг;

статистичних показників ринку туристичних послуг.

– **уміння/навички:**

знаходити причинно-наслідкові зв'язки між явищами та процесами які відбуваються на ринку туристичних послуг;

визначати сучасні тенденції розвитку світового на національного ринків туристичних послуг;

застосовувати соціально-економічні показники та показники зовнішньої торгівлі туристичними послугами задля аналізу розвитку ринку туристичних послуг на регіональному, національному та міжнародному рівнях;

враховувати вплив ринко-формуєчих факторів розвитку ринку туристичних послуг у практичній діяльності;

визначати сучасні тенденції розвитку ринку туристичних послуг на регіональному, національному та міжнародному рівнях.

– **комунікація:**

доносити знання з питань розвитку ринку туристичних послуг до фахівців та нефахівців туристичної сфери;

збирати, інтерпретувати та застосувати на практиці кількісні та якісні показники розвитку ринку туристичних послуг;

взаємодіяти з усіма суб'єктами ринку туристичних послуг (продуцентами туристичного ринку, виробниками та дистриб'юторами комплексного туристичного продукту, споживачами).

– **відповідальність і автономія:**

здатність виконувати завдання для самостійного виконання та підготовку групових проектів із значним ступенем автономії;

формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти розвитку ринку туристичних послуг;

дотримуватися засад відповідального, безпечного, етичного і сталого туризму.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади формування та розвитку ринку туристичних послуг					
Тема 1. Сутність, класифікаційні критерії та специфічні ознаки туристичних послуг	22	4	4		14
Тема 2. Зміст, суміжні поняття, підходи до сегментації та диференціації ринку туристичних послуг	22	4	4		14
Тема 3. Типологія та системна взаємодії суб'єктів ринку туристичних послуг	22	4	4		14
Разом за змістовим модулем 1	66	12	12		42
Змістовий модуль 2. Організаційно-економічні засади розвитку ринку туристичних послуг					

Тема 4. Організаційно-економічне забезпечення розвитку ринку туристичних послуг	21	4	4		13
Тема 5. Статистика ринку туристичних послуг	21	4	4		13
Тема 6. Сучасні тенденції розвитку ринку туристичних послуг	21	4	4		13
Тема 7. Просторова поляризація ринку туристичних послуг	21	4	4		13
Разом за змістовим модулем 2	84	16	16		52
Усього годин	150	28	28	-	94

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№з/п	Вид та тема семінарського заняття	Кількість годин
1	Семінар з виконанням практичних задач Туристична послуга: зміст та класифікаційні критерії	2
2	Семінар – запитань і відповідь Класифікаційні критерії та специфічні ознаки туристичних послуг	2
3	Семінар з виконанням практичних задач Теоретичні засади розвитку ринку туристичних послуг	2
4	Семінар – запитань і відповідь Сегментація та диференціація ринку туристичних послуг	2
5	Семінар з виконанням практичних задач Модель взаємодії суб'єктів ринку туристичних послуг	2
6	Семінар – запитань і відповідь Системна взаємодії суб'єктів ринку туристичних послуг	2
7	Семінар з виконанням практичних задач Закони, специфічні властивості та ринко-формуючі фактори розвитку ринку туристичних послуг	2
8	Семінар – запитань і відповідь Організаційно-економічне забезпечення розвитку ринку туристичних послуг	2
9	Семінар з виконанням практичних задач Соціально-економічні показники розвитку ринку туристичних послуг	2
10	Семінар – запитань і відповідь Статистика ринку туристичних послуг	2
11	Семінар з виконанням практичних задач Сучасні тенденції розвитку ринку туристичних послуг	2
12	Семінар – запитань і відповідь Транснаціоналізаційні процеси ринку туристичних послуг	2
13	Семінар з виконанням практичних задач Просторова поляризація ринку туристичних послуг	2
14	Семінар - захист групових проектів	2
Всього		28

5. Розподіл балів, які отримують студенти

А) вид контролю: екзамен

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення екзамену: впродовж семестру (50 балів) та при проведенні підсумкового контролю - екзамену (50 балів).

**Оцінювання студентів протягом семестру
(очна форма навчання)**

№ теми семінарського /практичного заняття	Аудиторна робота				Позааудиторна робота	Сума балів
	Тестові завдання	Ситуаційні завдання, задачі	Обговорення теоретичних питань теми	ПМК/ захист групового проєкту	Завдання для самостійного виконання	
Змістовий модуль 1						
Тема 1		1,5			0,5	2
Тема 2	2		1		0,5	3,5
Тема 3		1,5			0,5	2
Тема 4	2		1		0,5	3,5
Тема 5		1,5			0,5	2
Тема 6	2		1	5	0,5	8,5
Разом за змістовим модулем 1	6	4,5	3	5	3	21,5
Змістовий модуль 2						
Тема 7		1,5			0,5	2
Тема 8	1		1		0,5	2,5
Тема 9		1,5			0,5	2
Тема 10	1		1		0,5	2,5
Тема 11		1,5			0,5	2
Тема 12	1		1		0,5	2,5
Тема 13	1	1,5	1		0,5	4
Тема 14				6/5		11
Разом за змістовим модулем 2	4	6	4	11	3,5	28,5
Усього годин	9	14	3,5	17	6,5	50

**Оцінювання студентів протягом семестру
(заочна форма навчання)**

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий тест (екзамен)	Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання		
15	20	15	50	100

Загальне оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	